

Principals novetats sobre el nou reglament d'estrangeria

El Reial decret 1155/2024 (BOE 20/11/2024) aprova el Reglament de la Llei Orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social, i *deroga* de manera expressa el Reglament aprovat pel RD 557/2011.

El RD i el nou Reglament d'estrangeria entraran **en vigor el 20 de maig de 2025**, als 6 mesos de la seva publicació al BOE.

Validesa de les autoritzacions o targetes en vigor. Les diferents autoritzacions o targetes que habiliten per a entrar, residir i treballar a Espanya, concedides a les persones incloses en l'àmbit d'aplicació del reglament que s'aprova mitjançant aquest reial decret i que **tinguin validesa a la data de la seva entrada en vigor (20/05/2025)**, conservaran aquesta validesa durant el temps per al qual haguessin estat expedides.

Les sol·licituds presentades amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquest RD 1155/2024 (abans del 20/05/2025) es tramitaran i resoldran conforme a la normativa vigent en la data de la seva presentació, tret que l'interessat sol·liciti l'aplicació del que es disposa en el nou Reglament de la Llei Orgànica 4/2000 i sempre que s'acrediti el compliment dels requisits exigits per a cada tipus de sol·licitud.

Regulació dels visats:

El títol II, que anteriorment únicament regulava el trànsit aeroportuari, regula tot allò relatiu a visats: la seva definició, els llocs i la forma de presentació de les sol·licituds, els requisits generals per a l'expedició del visat la valoració dels quals correspondrà a l'oficina consular, les **classes de visat** (de trànsit aeroportuari, d'estada de curta durada, i d'estada de llarga durada), amb el procediment i els requisits específics per a cada tipus d'autorització, la valoració dels quals correspondrà a l'oficina d'estrangeria competent.

El visat d'estada de curta durada és aquell que autoritza el seu titular, una vegada a Espanya i durant el seu període de vigència, a romandre a Espanya per un període ininterromput o suma de períodes successius la durada total dels quals no excedeixi els noranta dies naturals en qualsevol període de 180 dies naturals a partir de la data de la primera entrada a l'Espai Schengen.

El visat d'estada de llarga durada per estudis, mobilitat d'alumnes, serveis de voluntariat o activitats formatives de durada superior a noranta dies naturals es pot expedir per una durada igual a la de l'activitat respecte de la qual es va concedir l'autorització, amb el límit màxim d'un any, en cas que l'autorització es concedeixi per un període superior.

El visat de residència habilita al seu titular per a presentar-se en un pas fronterer habilitat a aquest efecte amb la finalitat de sol·licitar l'entrada en el territori espanyol amb finalitats de residència per una durada superior a noranta dies naturals, i podrà expedir-se per una durada igual a la de l'autorització de residència corresponent, amb el límit màxim d'un any en el cas que l'autorització es concedeixi per un període superior.

Es regula de forma separada les particularitats del **visat de residència temporal de familiars de persones amb nacionalitat espanyola**. L'article 41 estableix els terminis de sol·licitud, els requisits, la documentació a presentar, i els requisits que hauran de valorar les oficines d'estrangeria i les oficines consulars.

El visat de residència per a atendre circumstàncies extraordinàries (política d'immigració, la política econòmica i la de seguretat nacional, la salut pública o les relacions internacionals d'Espanya) podrà tenir una vigència màxima d'un any.

El visat per a la recerca de feina autoritzarà a la persona estrangera a desplaçar-se al territori espanyol per a la recerca de feina durant un període de residència de dotze mesos. Durant aquest període, en cas d'obtenir un

contracte, l'ocupador haurà de presentar una sol·licitud d'autorització inicial de residència temporal i treball per compte aliè. Els visats per a la recerca de feina van dirigits a fills o néts d'espanyol d'origen a determinades ocupacions i àmbits territorials.

Regulació de l'estada a Espanya:

El títol III, relatiu a l'estada, pateix canvis tant a les estades de curta durada com a les de llarga durada.

En l'àmbit de les estades de curta durada s'especifiquen els requisits per a les pròrroques d'estada sense visat.

En l'àmbit de les estades de llarga durada es regula de forma més detallada l'autorització d'estada de llarga durada **per estudis, mobilitat d'alumnes, serveis de voluntariat o activitats formatives**:

- > Defineix cada **tipologia d'estudis** (superiors, d'educació secundària postobligatòria) i d'activitats formatives, aclareix que s'entén per programa de mobilitat d'alumnes o per serveis de voluntariat, i detalla els requisits específics de cada tipologia.
- > Aclareix el tipus d'institucions i centres en els quals es poden cursar els estudis i les activitats formatives, i es preveu la **creació del Registre** d'Institucions i Centres d'Ensenyament Superior.

Regulació de la residència temporal:

El títol IV estableix els requisits generals aplicables a totes les autoritzacions de residència temporal, i els requisits específics per a cada tipus d'autorització.

Es troba en situació de **residència temporal no lucrativa** la persona estrangera, **així com els seus familiars**, que hagin estat autoritzats a residir a Espanya sense realitzar activitats laborals o professionals. Es defineix el terme "familiar". Es detalla el contingut de la informació relativa a comptes o instruments financers a l'estranger. L'autorització inicial de residència temporal no lucrativa tindrà la durada d'un any.

Respecte a la **residència temporal per reagrupació familiar**:

- > s'estableix una **edat mínima de 18 anys** per al cònjuge reagrupable i per a la persona estrangera no casada que mantingui amb la persona reagrupant una relació d'afectivitat anàloga a la conjugal (inscrita en registre públic d'un Estat membre de la UE o una relació estable degudament provada no registrada, mitjançant qualsevol mitjà de prova admès en dret). S'inclou la definició de parella estable. S'estableix un nou supòsit de reagrupació familiar de fill major d'edat en el cas que la persona reagrupant sigui dependent, per a facilitar les seves cures.
- > s'introdueix la definició **d'habitatge adequat** d'acord amb la Llei 12/2023 pel dret a l'habitatge.
- > **la persona reagrupada que sigui cònjuge o parella** de la persona reagrupant podrà obtenir una *autorització de residència i treball independent*, quan hagi completat, almenys, **un any** d'autorització de residència per reagrupació familiar a Espanya, i reuneixi algun dels requisits: comptar amb mitjans econòmics suficients propis, complir els requisits per a la concessió d'una autorització de residència temporal i treball per compte propi o complir els requisits laborals per a l'autorització de residència temporal i treball per compte aliè.
- > Així mateix, la persona reagrupada podrà obtenir una *autorització de residència i treball independent* en el cas de cònjuge o parella, **quan es trenqui el vincle conjugal** que va donar origen a la situació de residència, per separació de dret, dissolució del matrimoni, nul·litat o per cancel·lació de la inscripció, sempre que acrediti una **durada del vincle de tres anys** i la convivència a Espanya durant almenys un any, o durant un temps inferior en el cas que se li hagi atorgat la custòdia dels fills o filles en comú.
- > **Les persones reagrupades per una persona titular d'una Targeta blava-UE** obtindran una *autorització de residència independent* quan hagin residit en qualsevol país de la Unió Europea durant cinc anys, sempre que hagin residit a Espanya almenys els últims dos anys anteriors a la presentació de la sol·licitud corresponent.

L'autorització inicial de residència temporal i treball per compte aliè autoritzarà també per a l'exercici d'una activitat per compte propi durant la seva vigència, sempre que l'activitat principal sigui l'activitat per compte aliè.

Es regula de forma separada **l'autorització de residència temporal de familiars no comunitaris de persones amb nacionalitat espanyola**. En relació al vincle familiar dels fills, s'inclou als seus fills o, els del seu cònjuge, parella registrada o parella estable sempre que aquesta també resideixi o vagi a residir a Espanya, *menors de 26 anys*, o majors d'aquesta edat que estiguin al seu càrrec, o que tinguin una discapacitat per a la qual requereixin suport per a l'exercici de la seva capacitat jurídica. El vincle familiar també inclou *un únic familiar, fins al segon grau per tenir cura* de la persona amb nacionalitat espanyola que tingui reconegut algun grau de dependència. L'autorització tindrà una durada de 5 anys o pel període previst de residència a Espanya del familiar espanyol si aquest fos inferior, i permetrà residir i treballar per compte aliè o per compte propi. Les persones que comptin amb aquesta autorització podran exercir el seu propi dret a la reagrupació familiar.

Regulació de la residència i treball per a activitats de temporada:

El títol V del nou Reglament desenvolupa de forma autònoma l'article 42 de la LO 4/2000 que estableix el mandat de reglamentar l'autorització de residència i treball per als treballadors estrangers en activitats de temporada o campanya, introduint l'autorització de residència i treball per a activitats de temporada *també a nivell individual*, i els continguts relatius a **drets i garanties** de les persones treballadores que es preveien anualment a l'ordre anual de contractacions en origen.

Les autoritzacions de residència i treball per a activitats de temporada tindran una **durada de quatre anys** i habilitaran als seus titulars, durant el seu període de vigència, a treballar per un període d'activitat **màxim de 9 mesos durant cada any natural**.

Es donarà una còpia per escrit del contracte en un **idioma que** pugui entendre la persona treballadora.

L'ocupador haurà de posar a la disposició de la persona treballadora **un allotjament adequat**, preferentment de manera gratuïta, però podrà exigir-se a la persona treballadora el pagament d'una renda que no superarà el 15 % de l'IPREM vigent. Les despeses de subministraments, com l'aigua i la llum, podran reclamar-se a la persona treballadora, però en aquest cas la seva suma més la de la renda no podran ser més del 22 % de l'IPREM, tret que es provi un ús abusiu per part de la persona treballadora, i en aquest cas es reclamarà el cost real dels subministraments.

L'ocupador haurà de subscriure **una assegurança que cobreixi** l'assistència sanitària de la persona treballadora des de la data d'inici del viatge a Espanya fins a aquella en què es produeixi l'alta en el règim corresponent de la Seguretat Social. El nou reglament també especifica els costos que assumirà l'ocupador relacionats amb **l'organització dels viatges** d'arribada a Espanya i de retorn al país d'origen de la contractació.

Es regula l'autorització del **canvi d'ocupador** després de cada crida si concorren *circumstàncies sobrevingudes*, alienes a la voluntat de la persona ocupadora i independents de les circumstàncies de la persona treballadora, que impedeixin que es pugui desenvolupar l'activitat laboral.

Gestió col·lectiva de contractacions en origen:

El títol VI regula el nou model de gestió col·lectiva de contractacions en origen. Les ofertes d'ocupació presentades pels ocupadors podran formular-se de manera genèrica o nominativa, i hauran de contenir un **mínim de deu llocs de treball**, tret que en l'Ordre Ministerial que recull la previsió anual es fixi un límit diferent. Podran presentar-se sol·licituds que, acumulant ofertes de dues o més persones ocupadores, sumin aquest número.

Autorització de residència temporal per circumstàncies excepcionals:

El nou títol VII del Reglament regula els requisits i el procediment per a obtenir una autorització de residència

temporal per circumstàncies excepcionals en determinades situacions, com ara per raó d'arrelament, per raons humanitàries, col·laboració amb autoritats, seguretat nacional o interès públic, víctimes estrangeres de violència de gènere, sexual o de tràfic d'éssers humans.

Pel que fa a les **autoritzacions de residència temporal per raons d'arrelament**, s'ha definit el concepte i els tipus d'arrelament que hi ha: arrelament de segona oportunitat, arrelament sociolaboral, arrelament social, arrelament socioformatiu i arrelament familiar. La durada d'aquestes autoritzacions és **d'un any**, excepte per raó d'arrelament familiar, la durada del qual és de cinc anys.

Pel que fa als requisits generals per poder-les concedir, s'ha reduït el **període de permanència** a Espanya a **dos anys**, excepte per a l'arrelament familiar que no requereix cap permanència mínima.

S'ha creat l'**arrelament de segona oportunitat** per a aquelles persones estrangeres que haguessin estat titulars d'una autorització de residència, que no hagués estat atorgada per circumstàncies excepcionals, en els dos anys immediatament anteriors a la data de presentació de la sol·licitud, i *la renovació de la qual no s'hagués produït per motius diferents* a raons d'ordre públic, seguretat i salut pública. No obstant això, serà possible sol·licitar-ho si existeix sentència denegatòria, sobreseïment o absolució de la pena

L'arrelament sociolaboral exigeix l'aportació d'un o diversos contractes de treball que garanteixi almenys el SMI o el salari establert, si escau, al conveni col·lectiu aplicable, en el moment de la sol·licitud, en proporció a la jornada treballada, i la suma del qual representi una jornada setmanal **no inferior a 20 hores** en còmput global. Podrà aportar-se més d'un contracte de treball en els *supòsits* següents:

- 1.º En el cas de la realització de treballs de naturalesa estacional o vinculats a activitats productives de temporada es podran presentar dos o més contractes, amb diferents ocupadors i concatenats.
- 2.º En el cas de desenvolupament d'activitats en una mateixa o diferent ocupació, treballant parcialment i de manera simultània per a més d'un ocupador, s'admetrà la presentació de diversos contractes.

Podran accedir a l'**arrelament social**, la persona estrangera que tingui *vincles familiars* amb altres persones estrangeres titulars d'una autorització de residència a Espanya (cònjuge o parella registrada i familiars en primer grau en línia directa), *i justifiquin disposar de mitjans econòmics suficients* per al seu manteniment que, en tot cas, hauran d'aconseguir, almenys, el 100 % de l'IPREM. En cas que no s'acrediti l'existència d'aquesta mena de vincles familiars *es valorarà l'esforç d'integració* de la persona estrangera, que s'acreditarà mitjançant l'aportació d'un informe favorable de la Comunitat Autònoma del seu lloc de residència.

Es manté l'arrelament per formació, que passa a anomenar-se **arrelament socioformatiu**, al qual podran accedir aquelles persones *que estan matriculades o estan cursant* algunes de les formacions referides als articles 52.1.b) (educació secundària postobligatòria en centre ensenyament autoritzat a Espanya) i 52.1.e) 5è (formació completa, ni modular ni parcial), en un centre d'ensenyament autoritzat a Espanya, conduent a l'obtenció de certificats professionals de les ofertes del sistema de fp de grau C, nivells 2 i 3), en aquest darrer cas inclòs també el nivell u, així com l'oferta presencial corresponent als ensenyaments obligatoris dins de l'educació de persones adultes. També s'exigirà l'informe d'integració social a Espanya.

Així mateix, podran sol·licitar una autorització de residència temporal per arrelament socioformatiu, les persones estrangeres que es comprometin a realitzar una formació promoguda pels serveis públics d'ocupació a Espanya i orientada a l'exercici d'ocupacions incloses al Catàleg d'ocupacions de difícil cobertura.

L'autorització de residència temporal **per raons d'arrelament familiar** està referida al pare, mare o tutor legal d'un menor nacional d'un altre Estat membre de la UE, del EEE o de Suïssa, sempre que en sol·licitar acrediti residir en territori nacional, tenir a càrrec al menor i convisqui amb aquest o estigui al corrent de les seves obligacions paternofiliars. També està referida a qui doni suport a una persona amb discapacitat que sigui nacional d'un altre Estat membre de la UE, del EEE o de Suïssa, per a l'exercici de la seva capacitat jurídica, sempre que la persona sol·licitant sigui el seu familiar, tingui a càrrec a la persona amb discapacitat i convisqui amb ella.

La disposició transitòria cinquena del RD 1155/2024 preveu un **règim transitori** per a les autoritzacions de residència per circumstàncies excepcionals per raó **d'arrelament**. Aquelles persones estrangeres que en el moment de l'entrada en vigor d'aquest reglament (20/05/2025) es trobin en situació irregular a conseqüència d'una resolució denegatòria o desestimatòria ferma en seu administrativa i, si és el cas, judicial de la seva sol·licitud de protecció internacional, *i reuneixin els requisits generals i específics del nou reglament, excepte el de permanència*, **podran sol·licitar una autorització de residència per circumstàncies excepcionals per raons d'arrelament sempre que** hagin estat en territori espanyol en situació irregular almenys els sis mesos immediatament anteriors a la presentació de la sol·licitud d'aquesta autorització. **Aquesta sol·licitud** d'autorització per raó d'arrelament es pot sol·licitar durant els **dotze mesos següents a l'entrada en vigor d'aquest reglament (20/05/2025)**. El Consell de Ministres pot acordar la pròrroga dels terminis assenyalats en aquesta disposició transitòria.

La concessió d'una autorització de residència temporal per circumstàncies excepcionals prevista en aquest capítol I del títol VII (per arrelament, per raons humanitàries, col·laboració amb autoritats, seguretat nacional o interès públic) **portarà aparellada una autorització de treball per compte propi o aliè** a Espanya sense limitació d'àmbit geogràfic i ocupació durant la vigència d'aquella, amb les següents excepcions:

- a) La que es concedeixi a les persones que no hagin complert l'edat mínima d'admissió al treball
- b) La que es concedeixi per **arrelament socioformatiu** que habilitarà per a treballar per compte **aliè un màxim de 30 hores** a la setmana en còmput global, remunerades com a mínim amb l'SMI o el salari establert, si és el cas, en el conveni col·lectiu aplicable, en el moment de la sol·licitud en proporció a la jornada treballada.

El títol X, relatiu a la **residència de llarga durada-Unió Europea** introdueix lleugers canvis procedimentals, ampliant el temps màxim d'absències per motius laborals, de dotze mesos a divuit, de manera que es flexibilitza aquest cas, i quant al còmput del període de residència legal de les persones titulars de la Targeta blava-UE.

El títol XI es refereix a la **modificació de les situacions de les persones estrangeres a Espanya**. S'ha pensat en un règim que simplifica l'anterior, diferenciant dos supòsits essencials. Les modificacions de les autoritzacions d'estada per estudis o activitats formatives a autoritzacions de residència i treball o de residència amb excepció de l'autorització de treball. Les modificacions d'autoritzacions de residència temporal a una nova autorització de residència temporal i treball.